

Fra musikk til språk

Samarbeidsprosjekt mellom:

- Barnehage
- Barnehage-eier
- Høgskole
- Fagpersoner i musikk og teater

GJORT (– LÆRT – LURT)

Start 2012 – videreføring av «Fra Kunst til Språk» til «Fra Musikk til Språk».

- Bergen kommune – fagavdeling for barnehage
- Kvalitetsutviklingsplan:
«Sammen for kvalitet».
Hovedvekt på satsingsområdet "Språk som basiskompetanse".
- Målet med prosjektet: barnehagene skal utvikle økt kunnskap om hvordan språk fremmer barns identitetsdanning og personlige
- Midler fra fylkesmannen til prosjektet.

Prosjektet avsluttet våren 2016

Bidragstere

- Bergen kommune: Fagavdeling for barnehage og skole, med bl.a spesialrådgiver for minoritetsspråklige førskolebarn.
- 2 vitenskapelige ansatte fra barnehagelærerutdanningen ved NLA høgskolen
- 10 barnehager hvert år, valgt ut etter søknad
- Kunstfaglige ressurspersoner: 1 musikkpedagog, 1 dramapedagog/skuespiller

Arbeidsfordeling

Bergen kommune:

- Inviterer
- Praktisk tilrettelegging av fellessamlinger
- Informasjon til barnehagene
- Økonomi osv.

Kunstfaglige ressurspersoner:

- Praktisk veiledning fra musikkpedagog og dramapedagog/skuespiller,
- Faglige/praktiske kurs

Fagpersoner fra NLA Høgskolen:

- Koordinering av alle involverte aktører
- Faglig innhold i fellessamlinger (musikk og språk, utviklingsarbeid, observerte eller erfarte nødvendige tema)
- Veiledningsbesøk i barnehagen – prosjektplan og framdrift
- Veiledning og tilbakemelding på barnehagenes prosjektplaner

Framdriftsplan

Dato	Hva/gjøremål	Hvor	Hvem - Ansvar
09. sept kl 08.30-15.30	Første fellessamling	Bryggen museum	Fagavdelingen Bergen Kommune, Elin Thoresen og Inger-Lisa Møen
05 oktober	Innlevering av prosjektskisse til elin.thoresen@nla.no	Mail	Elin Thoresen
15. okt kl 11.30-15.30	Andre fellessamling – fokus på ferdigheter og instrumenter. Oppfølging av prosjektskissene.		Åshild Eriksen, Elin Thoresen og Inger-Lisa Møen
Nov	Veiledningsbesøk i barnehagene. Fokus på prosjektskissen og utfordringer i den enkelte barnehagen.	I den enkelte barnehage	Elin Thoresen og Inger-Lisa Møen
Nov/Des	Inspirasjonsbesøk i barnehagene	I den enkelte barnehage	Åshild Eriksen
Jan/Feb	Veiledningsbesøk i barnehage med fokus på gode rammer for samling og musikkaktivitet med barn	I den enkelte barnehage	Adele Duus og Åshild Eriksen
10. feb 11.30-15.30	Tredje fellessamling – erfaringer fra barnehagene. Fokus på den gode samlingen		Adele Duus, Åshild Eriksen Elin Thoresen og Inger-Lisa Møen
Mars/april	Videre arbeid i barnehagene – implementering i hele personalet		
13. mai	Presentasjonsdag – nærmere informasjon		Barnehagene + Fagavdelingen
10. juni	Innlevering av prosjektrapport til		

(GJORT –) LÆRT (- LURT)

Læring må *angå deg*. En tar utgangspunkt i menneskets evner, søken og behov etter å forstå verden (barnehagen), sine medmennesker (kollega og barna) og samspillet mennesker i mellom (voksen-voksen, barn-barn, voksen-barn). Dette skjer i en veksling mellom å være seg selv og handle utenfor seg selv (gå ut av komfortsonen).

Heathcote og Bolton (1994)

Premisser for å sikre eierskap, kontinuitet og implementering

- Prosjektene skulle *situeres* i den enkelte barnehage og i dets personale, dvs. at personalet formulerte selv prosjektets mål med utgangspunkt i deres rammer, forutsetninger og behov.
- Barnehageledelsen skulle være en del av prosjektgruppen i barnehagen
- Prosjektgruppen i barnehagen skulle følge alle fellessamlingene, kursene og veiledningene.
- Konkret plan – møtepunkt og ansvarsfordeling

Prosjektets arkitektur

Fellesseminar 1: Kick-off!

Introduction til teoretisk bakgrunn, prosjektets form og musikalske ferdigheter

Fellesseminar 2:

Teoretisk påfyll og veiledning på prosess

Fellesseminar 3:

Dele erfaringer. Ny inspirasjon

Fellesseminar 4:

Presentasjonsdag! Barnehagene viser

Start

Barnehagene arbeider med prosjektskisser

Fortsatt arbeid med prosjektplaner, med fokus på implementering

Sette ut i praksis. Fokus på personlige og felles mål

Implementering i årsplaner. Nye prosjekter

Barnehagen arbeider oktober – juli

Fra veiledere: Innspill på prosjektplanene gjennom samtaler og skriftlig tilbakemelding. Fokus på SMARTE mål*

Musikkpedagog og dramapedagog: Praktiske eksempler og veiledning situert i den enkelte barnehage

Fra veiledere: Veiledning på prosess og innhold

Fra barnehagene: Skriftlige rapporter: Har vi nådd våre mål? Hvordan gjorde vi det?

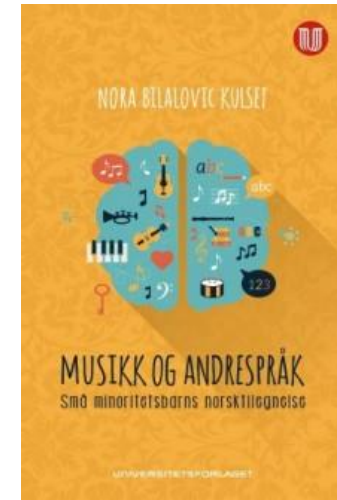
S	Spesifikke	Målene må være konkrete og lett å se for seg hva som må gjøres
M	Målbare	Det skal være mulig å merke endring
A	Aksepterte	Det er akseptert av de involverte at det er viktig å nå målene
R	Realistiske	Målene må være innen rekkevidde.
T	Tids-begrenset	Målene bør følges av en tidsplan
E	Evaluerbare	Det skal være mulig å sjekke om vi er på rett vei

Verktøy for framdrift

- Prosjektplan
- Dokumentasjon
- Personalet førte dagbok, loggbok eller skrev refleksjonsnotater
- Samrefleksjon i barnehagen (fastsatte møter eller løpende form)
- Innpass i barnehagens møtevirksomhet (personalmøter, foreldremøter, avdelingsmøter, basemøter)

Verktøy for framdrift

- Bok
- Kompendium med fagtekster
- Instrumentpakke

Suksessfaktorer

- Klare fokus og målformuleringer i en prosjektplan
- Personlige mål fra de ansatte
- Samrefleksjon (ulik form og lengde)
- Praksisfellesskap
- Senke terskelen, men være litt ambisiøs...
- Samtale om: Hva skaper trygghet til å utøve/gjennomføre?
- Teori
- Implementeringsplan inkludert ledelse
- Økonomi
- SMARTE mål som er oppnåelige

S	Spesifikke	Konkrete, lett å se for seg hva som skal gjøres
M	Målbare	Det skal være mulig å måle eller merke endring
A	Aksepterte	En har akseptert at det er viktig at målet skal nås
R	Realistiske	Målene skal være gjennomførbare, innenfor rekkevidde
T	Tidsbestemte	Målene bør følges av en tidsplan
E	Evaluerbare	Det må være mulig å sjekke at vi er på rett vei

Hovedmål for prosjektet:

- Musikk skal være et verktøy vi bruker i vårt systematiske arbeid med språk i barnehagen.
 - Med musikk og rytme stimulere barnas språkutvikling.
 - Skape gode samlingsstunder som gir barna følelser av tilhørighet og fellesskap.

Hovedmål for de voksne:

- Alle i personalet skal ha faglig kompetanse/forståelse hvorfor musikk er bra for barnas språkutvikling.
- Alle i personalet skal ha kunnskap i hvordan en planlegger og gjennomfører musikkamlinger med instrumenter og rekvisita.
- Bli bevisst på å bruke sang/rim/regler i spontane situasjoner sammen med barna.
- Personalet skal bli trygg på minst et instrument som de kan bruke i en samlingsstund.

Personlige mål:

XX: Synge, spille tromme og holde rytmen samtidig.

XX: Synge samtidig som å spille tromme og holde rytmen.

XX: Inspirere og motivere personalet til å planlegge og bruke musikk som et verktøy i arbeidet med språk i barnehagen.

Måloppnåelse:

- Planleggingsdag med teorigjennomgang om hva faglitteraturen sier om musikkens betydning for barns språkutvikling.

Elin Thoresen

Flott! Da gjelder det å gripe fatt i litteratur til viktigheten av egne observasjoner

Elin Thoresen

Herlig! Det er tydelig og overkommelig.

Elin Thoresen

Tydelige, konkrete mål.

Elin Thoresen

Kanskje mer utfordrende enn de to første, hvordan gjør man egentlig det på en god r er et svært viktig mål som jeg er glad du tr Hva inspirerer den enkelte av oss, egentlig

Elin Thoresen

HURRA!

Utfordringer:

- Motstand
- Travel hverdag
- Å få alle ansatte engasjert i prosjektet og i utøvelsen av musikk.
- Å Senke terskelen. «Musikk er ikke farlig»
- Å overføre kunnskap og erfaringer til kollega
- Å finne tid til samrefleksjon
- Å holde fokus
- Å gjøre aktivitetene overkommelige og gjennomførbare
- Å «gjøre» musikk spontant og naturlig i hverdagen

(GJORT – LÆRT -) LURT

- Barnehagene må ha eierskap til tema OG prosess... (situert læring)
- Felles mål (ansvarliggjøring, læringsfellesskap)
- Personlige mål for den enkelte (motivasjon)
- Utviklingsarbeid med utgangspunkt i reelle behov i personalgruppen eller barnegruppen
- Senk terskelen og hev kvaliteten på en og samme tid
- Implementeringsplan med leder-involvering (møtepunkter og refleksivt teamarbeid)

Spør i årsplanen

Musikk og språk

Dette året fortsetter vi prosjektarbeidet vårt innen musikk og språk.

Musikk, dans, sang, rim og regler fremmer språkutvikling og styrker fellesskap og glede i barnehagen.

Musikk er naturlig for alle barn, ordene er ikke så viktige. Det er tonen i ordene som skaper den første kommunikasjonen. Barna kan synge lange fortellende sanger før de selv kan lage fullstendige setninger. Musikk er språket før språket, og musikk knytter oss sammen.

Barnehagen har trommer og flere rytmeinstrumenter som er tilgjengelige for barna.

Hver fredag har vi musikkamlinger, der vi deler de eldste og yngste barna. Siste fredag i måneden har vi fellessamlinger.

I musikkamlingene spiller barn og voksne på ulike instrumenter, vi har sang- og eventyrkofferter, vi synger, danser og lager musikk.

Videre lesing om prosjektet og erfaringene:

- Møen, I-L & Thoresen, E. (2019). *Kunstpedagogisk utviklingsarbeid i barnehagen*. Bergen, Fagbokforlaget. (Kap 1 og 3)
- Møen, I-L. (2018). Slik fikk de barnehageansatte mot til å synge og spille mer. *Første steg nr 3/2018*. <https://www.utdanningsnytt.no/fagartikkel/slik-fikk-de-barnehageansatte-mot-til-a-synge-og-spille-mer/112901>
- Thoresen, E. (2018). Fire suksessfaktorer for å jobbe bedre sammen i barnehagen. *Første steg nr 3/2018*. <https://www.utdanningsnytt.no/fagartikkel/fire-suksessfaktorer-for-a-jobbe-bedre-sammen-i-barnehagen/112863>
- <https://www.bergen.kommune.no/aktuelt/personalrommet/9413/article-113434>
- <https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/barnehager/bogane-barnehage/2647/article-113098>
- <https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/barnehager/arnatveit-barnehage/2637/article-112323>

Refleksjoner

- Utfordringer når det gjelder avklaringer av rammer og forventninger?
- Rollen som universitets- og høgskoleansatte i praksisfeltet – muligheter og utfordringer.
- Har du en god tanke eller en god idé du vil dele med oss andre?
- Hvilke typer motstand kan du møte på? Hvordan vil du møte dem? Vi deler gode løsninger.